

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ostravská univerzita v Ostravě

Pedagogická fakulta

INOVÁCIE V TEÓRII, METODOLÓGII A PRAXEOLÓGII PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH

Alica Vančová

Ostrava 2014

Vědecká monografie byla schválena vědeckou redakcí Pedagogickou fakultou Ostravské univerzity v Ostravě. Je výstupem klíčových aktivit číslo 1 a 3 projektu **Podpora terciárního vzdělávání studentů se specifickými vzdělávacími potřebami na Ostravské univerzitě v Ostravě, s registračním číslem OP VK CZ.1.07/2.2.00/29.0006.**

Anotácia: *Vedecká monografia prezentuje niektoré inovácie a teoreticko-metodologické posuny či zmeny v pedagogike mentálne postihnutých ako vednom odbore vo vednej oblasti špeciálnej pedagogiky. Predkladané poznatky alebo návrhy sú výsledkom metavednej analýzy, komparácie a syntézy údajov teoretického, ale i praxeologického charakteru s prienikovaním epistemologických, axiologických a deontologických rovín danej problematiky. Výstupom monografie je teoreticko-metodologická a systémová syntéza inovatívnych a nových výsledkov poznania v oblasti teórie, metodológie a praxeológie pedagogiky mentálne postihnutých s aplikáciou nových a inovatívnych poznatkov do výchovnej a komplexnej rehabilitácie mentálne postihnutých.*

Kľúčové slová: *pedagogika mentálne postihnutých, inovácie, vedný odbor, teória a metodológia vedy, špeciálna pedagogika, mentálna retardácia, osoby s mentálnym postihnutím, edukácia, edukačná rehabilitácia, komplexná rehabilitácia, interdisciplinarita*

Autorka: © **prof. PaedDr. Alica Vančová, CSc.**

Recenzenti: **prof. PhDr. Štefan Pikálek, CSc.**

prof. PhDr. Štefan Vašek, CSc.

ISBN 978-80-7464-673-7

Obsah

PREDHOVOR.....	5
1 TEORETICKÉ ZÁKLADY A METODOLÓGIA PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH.....	7
1.1 Vymedzenie ponímania pedagogiky mentálne postihnutých a jej predmetu, pedagogika mentálne postihnutých ako vedný odbor.....	7
1.2 Miesto a vzťahy pedagogiky mentálne postihnutých v sústave vied	18
1.3 Systémová štruktúra – systém pedagogiky mentálne postihnutých.....	22
1.4 Terminológia a vedecký jazyk pedagogiky mentálne postihnutých	29
1.5 Metodológia pedagogiky mentálne postihnutých.....	39
2 OSOBY S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM AKO CIEĽOVÁ SKUPINA PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH.....	60
2.1 Mentálne postihnutie, mentálna retardácia – ponímanie a definovanie	60
2.2 Príčiny, výskyt, charakterizovanie a dôsledky mentálneho postihnutia	67
2.3 Ponímanie osôb s mentálnym postihnutím z aspektu súvzťažných vied	71
2.4 Klasifikácia mentálneho postihnutia v pedagogike mentálne postihnutých.....	74
2.5 Vývin a jeho špecifiká u mentálne postihnutých.....	89
3 EDUKÁCIA A EDUKAČNÁ REHABILITÁCIA MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH.....	103

3.1 Edukačná rehabilitácia – vymedzenie, ciele, úlohy, princípy.....	103
3.2 Proces a metódy edukácie a edukačnej rehabilitácie mentálne postihnutých.....	111
3.3 Raná intervencia a stimulácia vývinu mentálne postihnutých	115
3.4 Predprimárne vzdelávanie mentálne postihnutých.....	126
3.5 Primárne vzdelávanie mentálne postihnutých	137
3.6 Sekundárne vzdelávanie mentálne postihnutých.....	147
4 KOMPLEXNÁ REHABILITÁCIA MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH	152
4.1 Východiská, ciele, úlohy, princípy a zložky komplexnej rehabilitácie, filozofia inklúzie v komplexnej rehabilitácii	152
4.2 Liečebná rehabilitácia.....	163
4.3 Sociálna rehabilitácia	164
4.4 Výchovná (edukačná) rehabilitácia	167
4.5 Pracovná rehabilitácia.....	167
SUMMARY	170
ZOZNAMY	172
LITERATÚRA	174